

PROFESORUL TRAIAN BRĂILEANU.
 VIAȚA ȘI OPERA (1882—1947)

Numele și opera profesorului Traian Brăileanu sunt readuse în actualitate, cu o mare întârziere, abia după Decembrie 1989. Nu că ar fi fost cu totul ignorat. Era uneori citat pentru sociologia sa de tip „fascist”. Bineînțeles, lucrările sale erau cu desăvârșire necunoscute. Un sociolog român a avut curajul, în acei ani, să scrie că sistemul sociologic al profesorului Traian Brăileanu trebuie să-și aibă locul cuvenit în istoria sociologiei românești, alături de sistemul lui D. Gusti și Petre Andrei. Cărțile sale erau scoase din biblioteci. Reflexele dobândite în anii totalitarismului comunist din România mai persistă și astăzi. Ne eliberăm greu de ele.

Cu evocarea omului și profesorului Traian Brăileanu, făcută de un fost student al său de la Universitatea din Cernăuți (1933—1938), încercăm să prefăcăm o acțiune recuperatorie a operei sale. Avem datoria față de contemporani și față de urmași, față de știința românească să arătăm activitatea didactică a profesorului, să prezentăm concepția sa expusă în lucrări fundamentale, aportul său original la sociologia românească. Nu ne îndoim că vor urma exegeze, studii, analize critice, așa cum a procedat dintotdeauna știința. Cu o singură condiție: respectarea adevărului și corecta informare.

Drumul vieții profesorului începe în frumoasa așezare românească Bilca, din șiragul de străvechi sate — Straja, Vicovul de Sus și de Jos, Gălănești, Horodnicul de Sus și de Jos, Frătăuții Vechi și Noi, care au dat atâția cărturari și luptători pentru cauza națională — unde vede lumina zilei, la 14 septembrie 1882, într-o vrednică familie de intelectuali.

Tatăl său, Gheorghe (1839—1902), care odihnește în cimitirul Sfânta Vineri, din București, a fost învățător timp de 40 de ani în comuna Bilca, desfășurând o activitate pilduitoare a cărei amintire este și astăzi vie în rândul locuitorilor comunei. Bunicul, Ioan Brăileanu (n. 1807), țăran, a avut mai mulți copii, din care unii au reprezentat prima generație de intelectuali, printre aceștia numărându-se preotul Dumitru Brăileanu, figură legendară a Bucovinei de pe vremea stăpânirii habsburgice, și Gheorghe Brăileanu, tatăl profesorului.

Din căsătoria învățătorului Gheorghe Brăileanu cu Maria Polonic au fost 12 copii, printre care și Traian. Cei mai mulți au devenit vrednici intelectuali. Un rol deosebit în viața și cariera lui Traian Brăileanu l-a avut fratele său mai mare, „bădița” Constantin — și el înmormântat în cimitirul Sf. Vineri — el însuși cu o biografie impresionantă. Amintim că el a venit în Vechiul Regat, a ajuns consul al țării la Bitolia și Salonic, apoi expert la Ministerul de Externe al României, iar fiul său, Mircea, a căzut eroic la Nămolosa, în 1916, ca voluntar.

Traian Brăileanu urmează școala primară la Bilca, apoi la Rădăuți, continuând la liceul german din Rădăuți. Din „*Amintirile*” scrise la încheierea din Aiud — aflate astăzi în posesia familiei — Traian Brăileanu descrie liceul de altădată din Rădăuți, disciplinele ce se predau atunci, printre care pe primul loc se aflau latina și elina veche. Această împrejurare a avut o importanță hotărâtoare în formația lui Traian Brăileanu : a ajuns să cunoască temeinic latina și elina și, bineînțeles, germana, limbi pe care a continuat să le studieze la Universitatea din Cernăuți. A fost student al Facultății de Filosofie, între anii 1901—1905, fiind coleg și prieten cu Gheorghe Tofan — „bilcan” și el — cu Leon Maierean, Alexandru Ieșan. A fost membru al Societății academice române „Junimea” — succesoarea glorioasei „Arboroasa” — unde a fost președinte al secției literare. Să amintim că în această calitate a fost inițiatorul, în 1904, al revistei „Junimea literară”, ai căror directori au devenit Ion Nistor și Gheorghe Tofan. Să mai amintim că revista îi îndemna pe studenți să facă anchete sociologice asupra stării economice și morale a țărănimii din Bucovina, să înființeze cabinete cu lectură, bănci țărănești, cooperative.

La Universitate a studiat filosofia, latina și elina, discipline la care și-a dat licența. A urmat cursurile profesorului Richard Wahle — de orientare filosofică empirio-criticistă —, căruia i-a păstrat o frumoasă amintire, ale profesorului Ion G. Sbiera, singurul curs în limba română. După obținerea licenței, devine profesor la liceul Nr.1 — care, după Unire, a devenit liceul „Aron Pumnul” — rămânând în această calitate în anii 1906—1908. Între timp face serviciul militar, absolvind Școala de ofițeri de la Lemberg. Se înscrie apoi la doctorat, obținând titlul de doctor în filosofie, la 30 noiembrie 1909, la același profesor Richard Wahle. Teza de doctorat se intitulează „*Betrachtung und Beleuchtung der in der Geschichte der Philosophie auftretenden höchsten Kategorien*” („*Considerare și lămurire a categoriilor celor mai importante în istoria filosofiei*”), distinsă cu mențiunea „cum laude”. În 1910 se căsătorește cu Emilia Silion, dintr-o veche familie de intelectuali bucovineni, — și ea odihnește în același mormânt cu profesorul —. Nași la căsătorie au fost preotul profesor Vasile Gheorghiu (1872—1959) cu soția sa. Din această căsătorie a avut patru copii : Gheorghe-Simion (1911), Veronica-Maria (1913), Mircea-Constantin (1918) și Tudor (1921), din care trei sunt în viață.

Și-a întemeiat familia după principiile tradiționalului model bucovinean, pe care l-a cunoscut în propria sa familie; a ocrotit-o cu toată dragostea și răspunderea, a muncit neobosit pentru creșterea și educarea copiilor săi. A avut un ajutor neprețuit din partea soției sale, Emilia, care i-a fost alături de-a lungul întregii sale vieți, la bine și la rău, admirabilă mamă și soție.

În concepția sa despre lume și viață, în teoria sa despre etică și comunitatea omenească, profesorul acorda o importanță deosebită familiei, pornind de la propria sa experiență.

Grație ajutorului fratelui său Constantin, Traian Brăileanu este numit interpret la Legăția României de la Viena, în 1909, post pe care îl păstrează până la terminarea războiului.

Sederea la Viena i-a dat posibilitatea să studieze cursuri la Universitate — Facultatea de Filosofie și Facultatea de Drept — și să cerceteze cu pasiune Biblioteca Universității. Revenind la Cernăuți, este numit

bibliotecar la Biblioteca Universității, la 1 aprilie 1920, este numit docent, la 1 martie 1921, profesor agregat, pentru a fi titularizat la 1 iulie 1924. Recomandarea, foarte elogioasă, este semnată de profesorul Carl Siegel, una din marile personalități ale Almei Mater din Cernăuți.

Urmează o perioadă în care Traian Brăileanu desfășoară o remarcabilă activitate de profesor și de om de știință. Cursul său era de „Sociologie, etică și politică”. A suplinit și cursul de „Istoria filosofiei”, devenit vacant după moartea profesorului Vasile Gherasim (1933). În anii 1931—1933 a fost decan al Facultății de litere și filosofie a Universității [din Cernăuți.

Omul de știință a năzuit să fie și om al cetății, într-o perioadă foarte dramatică din istoria României, drept care a devenit, mai întâi, adeptul politic al lui Averescu, apoi, al lui Nicolae Iorga, iar mai târziu, al mișcării legionare. A fost sincer în opțiunile sale politice, militând pentru cinste, demnitate și combătând corupția și politicianismul din epocă. Integru, incoruptibil, cu profundă dragoste pentru poporul său, Traian Brăileanu a rămas credincios idealurilor sale.

În septembrie 1940 este numit ministru al educației, artelor și cultelor; post pe care l-a deținut scurtă vreme (14 septembrie 1940—21 ianuarie 1941). La rebeliunea din ianuarie 1941 este arestat. La proces este achitat. În 1943 este internat în lagărul din Târgu-Jiu. Își reia activitatea științifică. În 1946 este arestat de regimul comunist și judecat sub acuzația de vinovat pentru „dezastrul țării”, este condamnat la 20 de ani de temniță grea.

În închisoarea de la Aiud își scrie „Memoriile” care ajung până la anul 1910. Cu o sănătate șubredă, agravată de regimul penitenciar, Profesorul se stinge din viață la 3 octombrie 1947 la închisoarea din Aiud — „nespovedit și neîmpărtășit, mort fără lumânare” — la câteva zile după ce împlinise vârsta de 65 ani. După câteva luni, familia reușește să-l reinhumeze la cimitirul Sf. Vineri, unde Profesorul odihnește cu ceilalți dragi din familia sa: Gheorghe, tatăl său, Constantin, fratele său mai mare, soția lui Constantin, Emilia, soția sa, decedată în 1972.

În anii totalitarismului comunist opera profesorului Traian Brăileanu a fost pusă la Index. Au existat câteva încercări timide de a-l readuce în actualitate. Abia după decembrie 1989, condițiile au devenit mai prielnice. Filosofi și sociologi au început să se intereseze de opera Profesorului. Ei descoperă, cu surprindere și admirație, un mare sociolog și filosof. Căci acesta a fost Profesorul. Din 1909, data susținerii tezei sale de doctorat, până în 1947, Profesorul a muncit, a gândit, a publicat lucrări fundamentale, pe care cei de astăzi și viitorimea trebuie să le cunoască.

Lucrările sale de sociologie și etică — unele publicate în limbile germană și franceză — cursurile sale universitare, vădind erudiția Profesorului și originalitatea gândirii sale, vor trebui scoase la iveală și publicate. Este demnă de toată lauda truda fiicei Profesorului, doamna Veronica Maria, și a soțului ei, profesorul Dr. Leon Țopa, a celorlalți membri devotați ai familiei, de a sistematiza opera Profesorului, în vederea editării ei, care nu va putea fi amânată. Ne gândim, în primul rând, la „Teoria comunității omenești”, un adevărat „opus vitae magnum” al Profesorului, care ar trebui reeditat cât mai curând. Să mai readucem în memoria celor de

astăzi că Traian Brăileanu a tălmăcit în românește o parte din opera lui Immanuel Kant, începând cu *Întemeierea metafizicii moravurilor* (1929) până la *Critica rațiunii practice* (1943) ca și opera lui Aristotel. (*Etica Nicomahică*, 1944 și *Organon*, 1945), fiind unul din cei mai buni cunoscători ai filosofiei eline și germane, grație și stăpânirii perfecte a celor două limbi. De asemenea, să amintim că profesorul Brăileanu a fost un distins conferențiar. În amintirea celor mai vechi rămân neuitate conferințele sale la „Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina”, în sala de festivități a Palatului Național, după cum neuitată rămâne prietenia sa cu profesorul Grigore Nandriș (1895—1968), ilustrul președinte al „Societății”. Multe lucrări se află în manuscris, în posesia familiei.

După 45 de ani de la moartea Profesorului, a fost organizată de către familie și de foștii săi studenți slujba de pomenire în cimitirul Sf. Vineri din București, în ziua de 3 octombrie 1992. Au fost evocate cu acest prilej viața, personalitatea și activitatea didactică și științifică a ilustrului dispărut.

Semnatarul acestor rânduri i-a fost student la Universitatea din Cernăuți, Facultatea de litere și filosofie, în anii 1933/34 — 1936/37 (licență) și 1938/1939 (doctorat). Ca profesor titular la catedra „etică, sociologie și politică” cursurile predate au fost: sociologie generală, etica, politica, teoriile sociologice, istoria doctrinelor etice. Ca profesor suplinitor la istoria filosofiei a ținut cursurile: filosofia antică, filosofia Evului Mediu, filosofia modernă, introducere în estetică, filosofia nouă. La 25 octombrie 1938 mi-am susținut teza de licență „*Filosofia domnului Lucian Blaga*” în fața profesorilor Traian Brăileanu și Ion I. Nistor, obținând nota „foarte bine”. Pe diploma de licență se specifică: „licențiat în filosofie și litere”, cu specialitățile: istoria filosofiei (principal), sociologie și istorie (secundar). Catedra de istorie a filosofiei nu a fost titularizată în acei ani. Au venit apoi evenimentele din iunie 1940.

Nu voi prezenta activitatea didactică și științifică a Profesorului, ceea ce va trebui să formeze obiectul unui studiu aprofundat.

Impresionantă pentru studenți era marea cultură filosofică a profesorului bazată în special pe filosofia elină și germană.

Drumul lui Traian Brăileanu spre sociologie, etică și politică pornea de la filosofie, în special dinspre teoria cunoașterii și logică. La 27 ani doctor în filosofie, Traian Brăileanu publică în 1912, *Despre condițiunile conștiinței și cunoștinței. Tratat de filosofie* (Cernăuți), iar în 1919 se încumetă să publice, la o prestigioasă editură *Die Grundlegung zu einer Wissenschaft der Ethik* (Wilhelm Braunmüller, Wien und Leipzig, 290 pagini). După cum mărturisea profesorul în prefața cărții, manuscrisul fusese încheiat în 1914 (deci la 32 ani) dar faptul că a fost mobilizat în armata austro-ungară l-a împiedicat s-o încredințeze atunci tiparului.

Partea întâi a acestei cărți — aproape necunoscută în România — tratează teoria cunoașterii și partea reală a cunoașterii; partea a doua este consacrată fundamentării științifice a eticii. Acest demers îi este caracteristic profesorului și în privința sociologiei și politicii.

Când se va întreprinde un studiu comparativ al concepțiilor sociologilor români (în special D. Drăghicescu, D. Gusti) se va putea defini cu claritate concepția lui Traian Brăileanu. Filosofia, teoria cunoașterii, istoria socială aveau o pondere mare în concepția Profesorului. Este semnifi-

cativ că îi prețuia mult pe filosoful Vasile Conta, pe istoricul A. D. Xenopol, pe sociologul filosof D. Drăghicescu. Îi erau cunoscute lucrările profesorului D. Gusti — doar cu doi ani mai vârstnic — ; despre „Arhiva pentru știința și reforma socială”, organul „Institutului social român”, Traian Brăileanu, în 1923, scria : „O revistă care stă la înălțimea publicațiilor mondiale de acest gen”.

Și-a construit concepția în mod sistematic, pe baza unui plan bine chibzuit cum vădese principalele sale lucrări : *Introducere în sociologie*, (1923), *Sociologie generală* (1926), *Politica* (1928), *Statul și comunitatea morală* (1937) și (1940), desăvârșindu-și construcția cu *Teoria comunității omenești* (1941).

Planul fusese enunțat încă din 1923 ; „... avem în vedere o sinteză ... mai largă, un sistem de filosofie socială (s.n.), legând sociologia cu filosofia propriu-zisă prin Etică și deschizând, în urmă, drumul pentru teoriile artelor sociale printr-un tratat de Politică”.

Nu a condus și nu a inițiat monografiile sociologice ; în schimb, a fost adeptul „universității țărănești”, o idee nouă, dezvoltată și aplicată de studentul său, Leon Țopa (1935). Era însă favorabil anchetelor de teren. În 1939, monografia sociologică a microregiunii Gura-Humorului, Voroneț și Mănăstirea Humorului, la care au participat absolvenții Universității din Cernăuți, a fost condusă de prof. dr. Leon Țopa, asistentul Profesorului.

În relațiile cu studenții și, în general, cu semenii săi, Traian Brăileanu era de o urbanitate desăvârșită. De o blândețe și bunătate, ambele proverbiale, profesorul folosea uneori ironia și umorul de cea mai bună calitate. Se întreba : ce credit se poate acorda unor filosofi celibatari, precum Platon, Descartes, Spinoza, Leibniz, Kant, Nietzsche în concepțiile morale, în special ? Fiindcă Traian Brăileanu, adeptul convins al familiei, era el însuși un model de tată de familie. Avea o mare admirație pentru Socrate și pentru faptul că acesta fusese căsătorit.

Traian Brăileanu fusese ales, în 1936, membru al Academiei de Științe Politice de pe lângă Universitatea Columbia din New York. Avea relații prietenești cu sociologi francezi (Gaston Richard). Era comandor al ordinului „Coroana României”.

Profesorul Traian Brăileanu a înființat revista „Însemnări sociologice”, care a apărut în anii 1935—1937, la Cernăuți, și în 1940, la București, în coloanele căreia a publicat articole politice. Acestea au făcut apoi obiectul unui volum : *Sociologia și arta guvernării* (1937 și 1940). Trebuie spus că activitatea politică a lui Traian Brăileanu s-a desfășurat în afara universității.

Profesorului i se datorează și manuale pentru învățământul secundar, aprobate de Ministerul Instrucțiunii Publice : *Elemente de sociologie* pentru clasa a VIII-a secundară (1935) și *Etica* pentru clasa a VIII-a secundară (ed. I, 1935 și ed. II 1936). Un domeniu important al activității lui Traian Brăileanu îl reprezintă traducerile din Kant și Aristotel.

Cei de astăzi vor descoperi cu uimire o personalitate științifică de prim rang, cu o contribuție remarcabilă la filosofia și sociologia românească. Opera lui Traian Brăileanu își așteaptă editorul; onest, competent, călăuzit de principiul „Sine ira et studio”. Ea va trebui reintegrată în cultura românească.

VLADIMIR TREBICI

Iunie 1993

Bibliografia

I. LUCRĂRI DE SPECIALITATE

1909. *Betrachtung und Beleuchtung der in der Geschichte der Philosophie auftretenden höchsten Kategorien.* (Tratarea și lămurirea categoriilor supreme apărute în istoria filosofiei), teză de doctorat la Universitatea din Cernăuți cu profesorul Richard Wahle. Nu se știe nimic despre acest manuscris.
1912. *Despre condițiunile conștiinței și ale cunoștinței*, Cernăuți. Librăria M. Pardini, 146 p. O nouă ediție a acestei lucrări a fost pregătită de autor în 1944.
1919. *Die Grundlegung zu einer Wissenschaft der Ethik.* Fundamentarea la o știință a eticii). Wilhelm Braumüller, 290 p., Wien und Leipzig.
1923. *Introducere în sociologie.* Editura „Ostașul român”, (Arion Roșca), 80 + III p. Cernăuți.
1924. *Structura societății bucovinene înainte și după Unire*, în revista „Societatea de mâine”, Anul I (1924), nr. 21
1926. *Sociologie generală*, Tipografia „Mitropolitul Silvestru”, Cernăuți, 246 p.
1926. *Ethik und Soziologie. Ein Beitrag zur Lösung der Problems „Individuum und Gesellschaft”*, (Contribuție la soluționarea problemei „Individ și societate”). Editura librăriei Romuald Schally's, urmașii F. V. Mühlendorf (etică și sociologie), Cernăuți, 31 p.
1926. *Soziologie in Rumänien* (Sociologia în România), în revista „Kölner Vierteljahrshefte für Soziologie”.
1927. *Soziologie und Politik* (Sociologie și politică), în „Archiv für systematische Philosophie und Soziologie”, vol. XXXI, Heft, 3 u. 4.
1928. *Politica.* Tipografia Mitropolitul Silvestru, XV + 336 p., Cernăuți
1931. *L'Etat et la Communauté Morale. Essai philosophique* (Statul și comunitatea morală. Eseu filosofic), în „Revue Internationale de Sociologie”, iulie-august 1931. Director Gaston Richard, extras 33 p.
1933. *Politica profesorală*, în revista „Axa”, An. II, nr. 22
1934. *Fundamentarea biologică a sociologiei*, în „Revista de pedagogie”, Cernăuți.
1935. *Noi teorii politice*, în „Revista de pedagogie”, Cernăuți.
1936. *Rolul social al învățătorilor*, în „Revista de pedagogie”, anul VI, Caietul II.
1937. *Essai sociologique sur la liberté humaine*, în „Revue Internationale de Sociologie”, 20 p.
1938. *Feminizare și efeminare*, în revista „Însemnări sociologice”, în colaborare cu Gheorghe Brăileanu.
1940. *Statul și comunitatea morală* (traducerea celor două studii în franceză, apărute în 1931 și 1937: ediția II-a, București, Editura Universul, 77 p.
1904. *Sociologia și arta guvernării. Articole politice*, ediția a II-a, București, Cartea Românească, 400 p.
1941. *Teoria comunității omenești*, ediția II, București, Editura Cugetarea, Georgescu Delafras 638 p.

II. CURSURI UNIVERSITARE

- 1929–1930. *Sociologia și filosofia istoriei.* Text tipărit ca manuscris, Cernăuți, 66 p.
- 1935–1936. *Etica generală*, text cactilegrafat, cupa notele luate de Alexandru Isăceanu, Cernăuți, 85 p.
- 1936–1937. *Istoria teoriilor sociologice*, șapiregrafat, editat de Iosif Antochi, Cernăuți, 623 p.

III. STUDII PUBLICATE ÎN VOLUM CU MAI MULȚI AUTORI ȘI ÎN REVISTE DE SPECIALITATE

1928. *Statul și cultura*, în vol. „*Politica culturii*”, Institutul Social Român, director Dimitrie Gusli, București.
1931. *Sociologia lui Thomas G. Masaryk*, în „*Revista de pedagogie*”, director Constantin Narly, Cernăuți, 21 p.
1933. *Universitatea țărănească*, în „*Revista de pedagogie*”, Cernăuți, An III, Caietul I—II, Cernăuți, 20 p.
1933. *Originile metafizicii*, în „*Revista de pedagogie*”, Anul III, Caietul III—V, Cernăuți, 24 p.
1934. *Sociologia în învățământul superior și secundar*, în „*Revista de pedagogie*”, An. IV, Caietul I—II, Cernăuți, 24 p.
1935. *Scepticismul în pedagogie și școala națională*, în „*Revista de pedagogie*”, Anul V, Caietul IV.
1939. *Plan pentru un studiu sociologic asupra armatei*. În revista „*Spirit militar modern*”, Nr. 5-6, 1939, Extras, 24 p.
1940. *Tip și caracter*, în revista „*Spirit militar modern*”, director general Constantin Atanasiu, București.

IV. MANUALE DE LICEU

1936. *Etica pentru clasa a VIII secundară*, Ed. II-a, București
1940. *Elemente de sociologie pentru clasa VIII secundară*, Ed. II-a, București

V. ALTE PUBLICAȚII

- 1935—1937 și 1940. „*Însemnări sociologice*”, revista lunară, director Traian Brăileanu. A fost tipărită la Cernăuți (1935—1937) și în 1940 la București
1940. *Articole în ziarul „Cuvîntul”*, București.
- 1905—1908. *Articole în publicația periodică „Die Wahrheit”*, și în „*Gazeta poporului*”, Cernăuți.
- 1904—1908. Membru fondator și colaborator la revista literară „*Junimea literară*”, Cernăuți.
1908. *Irina*, nuvelă, Cernăuți.

VI. TRADUCERI DIN GERMANĂ ȘI ELINĂ

1929. Imm. Kant, *Întemeierea metafizicii moravurilor*, București, Editura Casa școalelor, 167 pag. + 1 planșă.
1930. Imm. Kant, *Critica rațiunii pure*, București, Casa școalelor, XVI+664 p.
1940. Imm. Kant, *Critica puterii de judecare*, București, Casa școalelor.
1943. Imm. Kant, *Ideea unei istorii universale. Ce este „luminarea”? Începutul istoriei omenirii. Spre pacea eternă*, București, Casa școalelor, 17 p.
1943. Imm. Kant, *Critica rațiunii practice* (manuscris)
1944. Imm. Kant, *Despre educație*, (manuscris) 100 p.
1944. Aristoteles, *Etica Nicomahică*, București, Casa școalelor, 365 p.
1945. Aristoteles, *Organon*, (manuscris), cuprinzând 425 p. din care : *Categoriile*, 75 p. ; *Peri Hermeneia*, 53 p. ; *Analiticele priore*, 128 p. ; *Analiticele posteroare*, 48 p. ; *Porphyrius* (Introducere în categorii, 50 p.) : Total Organon : 425 p. + 51 p. Note la introducerea la Organon scrise de Traian Brăileanu.

VII. DESPRE OPERA LUI TRAIAN BRĂILEANU

1986. Antochi Iosif și Țopa Leon. *Brăileanu Traian*, în „*Internaționalele Soziologenlexikon*”, editat de Wilhelm Bernsdorf și Horst Enke, 2. Neubearbeitete Auflage, Ferdinand Enke, Stuttgart, p. 52—53.

1926. Loghin Constantin, *Istoria literaturii române din Bucovina (1775—1918)*, tipografia „Mitropolitul Silvestru”, Cernăuți, vezi p. 253—255

VIII. MEMORIALISTICĂ

„*Amintiri*”, manuscris redactat la închisoarea din Aiud (1946—1947), 182 pagini de caiet. Redă viața lui Traian Brăileanu în anii 1900—1910.